

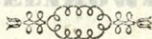
RŮŽE STOLISTÁ.

RŮŽE STOLISTÁ.

99

F. L. ČELAKOWSKÉHO.

W PRAZE.

TISK A PAPIR SYNŮ BOHUMILA HASE.

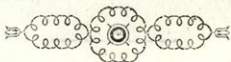
1840.

RUNE STOLISTA.

RŮŽE STOLISTÁ.

ODDJL PRVNÍ.

BÁSEŇ A PRAVDA.

OD

F. L. ČELAKOWSKÉHO.

W PRAZE.

TISK A PAPÍR SYNŮ BOHUMILA HÁSE.

1840.

RŮŽE STOLITÁ.

BÁSEŇ A PRAVDA.

OD

F. L. ČERNOUŠKÉHO.

W. PRAHE.

TISK A PAPÍR SYŇŮ BOHUMILA HASE

1840.

ODDJL PRWNJ.

BÁSNJK. Na neysněžnějšj lilie
Dwa lřstky z růže tu, tam anemonky,
A mezi ně wlož konwalinek zwonky;
Sem hyacinty, gasné zde pomněnky,
A pak — a pak —

AMOR. Nu tak! nu tak!
Snad nechceš, pěwče zmámený,
Malowať kwjťjm obraz swé milenky?

ODDZIAŁ PRWNI.

BASIN. Na wyszczerbionym liście

Dwa listki z różą tu, tam anemone,

A meci nie włoż konwalskich zwonki;

Sam bysinię, gasnącą pomnienkę,

A pak — a pak —

AMOR. Nu tak! nu tak!

Snad nechcesz, pewnie zmienię,

Majestat kwijm obrat swe mielenki;

Luzným smánjm, wnadau stkwostnau
Mnohá se kře kauzlila;
Gedna newinau milostnau
Zrak gen k sobé zwábila.

Či to paupě? srdce ptá se,
Či to růže rozwitá?
Z půle dříme we swé kráse,
Z půle žiwot prošwitá.

Co gsem widěl, myslil, ctil;
Twůg kdy půwab mě roznjtil,
Má stolistko! ze sněnj
W pjsně nech se proměnj.

II.

W růžjch bdjm i snjm — kdy w borce
Twář mi gitro celuge;
Zlatotkané den praporce
Nad hlauau kdy wztyčuge.

W růžjch bdjm i snjm — kdy strau se
Lehké mhly po gezeru;
Hágem, křowjm kdy ženau se
Swětla pršky kowečeru.

Leč ze šjrého kdy hwězdna
Božj sláwy plane bezdna:
Řine z odkrytých se desk
Immortelky! waš mi lesk.

Panna co gest? Neyautlegšj
Kwět w pozemském audělu;
Od člowěka neydiwněgšj
K gasnému skok andělu!

Ambra wonná, sladká mánna,
Swit nebeské od zoře;
Neypyšněgšj twor gest panna
W neyhlubšj swé pokoře.

Chybil-li gsem, ty panenský,
Milý pěwče, můg Chmelenský!
Z bohatého citu sám
Co gest panna, obgew nám.

IV.

Slávy wěnce do zpěwného
Mne newábj zápasu,
Cit blahý gen srdce mého
Wydává se w ohlasu.

Zdali mily tyto zwuky,
Zda ge hana nemine —
Nedbám: z gedné-li gen ruky
Pochwala gim pokyne.

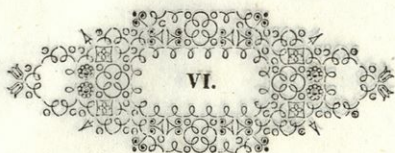
Půwode té sladké tjsně,
Ty buď předmětem mé pjsně,
Ty buď, sličná Marie,
Musa má i Gracie!

Nepřebrané plynau vůně,
Sladkosti a lahody,
Wlasti milá! na twém lůně
Z kwjtků blahé úrody.

Kdož w koruně twé planaucj
Sečte drahé kamenj?
A kdo z twých rukau kanaucj
Gasné perly ocenj?

Ó má wlasti! z neskonalé
Hognosti swé — tuto ale
Darug gednu růžičku,
Tuto dey mi perličku!

Gedwa slunce z swé obcházky
Po třetj se wrátilo,
Obapol giž věčné lásky
Srdce sliby směnilo.

Wůkol kadj láska planá,
Prawá mece plameny;
Pláčem, prosbau wyčekaná
Dáreček gest bez ceny.

Ne ta ruka, poznenáhla,
Ale která rychle sáhla
Pro drahost do plápolu,
Wyňala gi bez bolu.

Lásko věčná! která světy
W nestvořenost rozsýváš,
Která též i autlé kwěty
W krásy raucho odjýváš!

Tys to wděkuplné dítě
Z pokladů swých wyňala,
Každý půwab na uswjtě
W bytnost gehu wkládala.

Z twých to rukau — djka tobě! —
Tento w utěšené době
Krásný twor se wywinul,
Dary twými oplýnul.

VIII.

Z twého dechu, Lásko věčná!

Znik a žitj nabyla

I dušinka ta srdečná,

Čistá, tichá, spanilá.

Ó dey, ať vždy city spasné

W nádrech těchto domugj,

Ať gen stále Hóry gasné

Čelo gegj wěncugj.

Nechať této duše wnadné

Cesty minauc raděg padne

Každá péče, tesknota

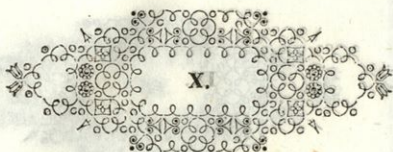
W toky mého žiwota.

W spanilosti plyne w nadné
Celá gegj postawa,
Žádným článkem tu newládne
Potwořiwa a uprawa.

Rozmilostj oko dýše,
Ladnost w každém pohnutj,
Ples gsau kroky — ano spjše
Zefyrečků wanutj.

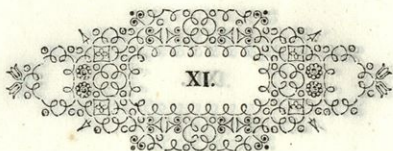
W podiwenj duch se táže,
Co zde wjce srdce wázel:
— Či ta luzná lepota,
Či welebná prostota.

Kdykoliw se mysl wine W
K gegj sličné podobě,
Wždycky w giné se a w giné
Obgewuge způsobě.

Hned hrá w oku gegjm milost,
Hned se ljbě weselj;
Tu w myslénkách zahlaubilost,
Tu se s Musau přátelj.

Leč mysljm-li, gak se zářj W
Klečjc božskau přede twářj
W geden rozplynulá cit —
Země wjc mŭg nenj byt.

Krásný dnů panenských diwe,
Ljba studu záplawo,
Wy na ljcjch růže žiwé,
Tichá twůrce oslawo!

Kolikráte k wašj chwále
Citowé se chystali!
Srdce wřelo — ale w mále
Ústa w pjsni ustaly.

Nechať sám gi — tyto twáře
Božská newinnosti záře
Ruměncem kdy pokrýwá —
Anděl studu dozpjwá.

XII.

Oči, oči — přežádaucj

Srdce mého wůdkyně,

Ó wy w gasnotě planaucj

Lampy této swatyně! T

Rcete, w prwnjm swěta mági

Giž-li gste se při sobě

Usmjwaly w blahém rági

W něžných kwjtků podobě?

Či gste na obloze dlely,

Leskem milostným se stkwěly

— Druhdy mezi hwězdami,

Wašimi tam sestrami?

Z wás co rozkoš se usmjwá,
Ústa! z wás co Amor sám
Šepce, dyše, mluwj, zpjwá,
A swé dáwá wnady wám!

Luznj rtowé! čjm se děge,
— W ohniwém že nadchnutj
Zpěw můg wázne, slabne, chwěge,
W gedno splýwá vzdychnutj?

Diwy mezi kwětinami —
Zwučné růže! giž wy samy
Úst mogjch se dotkněte,
! Zlých wazeb uge sprostěte.

Tak mě kauzlem ondy gala
Tam w besjdce růzowé,
Že se téměř různem dala
Paměť má i smyslowé.

Slowa stjám, řeči matu,
Posléz — a co dáwno znám —
Opět milém u záchwatu,
Či mě miluge, se ptám.

Newjm, růže zawzdychnuly,
Čili rtowé pošepnuli,
Pnauce k mým se ústům blíž,
Tříkrát sladaunké: Ty wjš!

XV.

Odkud sauhlas ten lahodný
Bytnost moji prowanul?
Odkud zánět blahoplodný
W hlaubi duše zaplanul?

Z hudby-li se té hubinky
Částka w srdce wlaudila?
Čili giskra té dušinky
Z oka w oko zblaudila?

Ó wylož mi to tagemstwj —
Chowage k nj přibuzenstwj
Ty to wjš, mé Marie
Přemilostný Genie!

Sladce z Hesperidek kragę
Pjseň lásky kauzlj sluch;
I nad pěwcem u Dunage
Sladce mŭg plesáwá duch.

Znám wšak gedny — gedny básně,
Nebe w nich se rozplýwá,
Čtau se mile, diwokrásně,
Srdce tauhy pozbýwá.

Básně ty s Milostenkami
Láska, ano Musy samy
Sestersky gsau skládaly,
W modré oči zapsaly.

Tak ge sladká, tak ge milá,
Gak by růžj dychala,
Krásná — gako by se byla
W ragské rose kaupala.

Gako z gitra sedmikrásky,
Rowně tak se usmjwá,
Kwjtká lněná, kwjtká lásky
Hrawým očkem rozsjwá.

Tušjm, sám že Amor twořil
Audy spanilé a složil
Z neywonnějšjch bylinek,
Z neypěknějšjch kwětinek.

XVIII.

Po nové se hágem, polem
Žiwot rozvil přírodě;
A gak w nás, tak hrálo kolem
W mjrú wše a we shodě.

Mág byl. Zlatem stromů wršky
Swit večernj obljal,
A s břehů k nám kwětné pršky
Ljbý wětřík zachwjwal.

Po wlnách gak lodka gemně,
Tak při Nj se srdce we mně
Tokem slasti haupalo,
Nade časem splýwalo.

S nj milá mi chůzka býwá
Podlé luk tau olšinau,
Zpěw slawjčků kde rozljwá
Ljbeznau se tišinau.

S dálných gezů hluk gen praudnj
W sluch sem gedwa zbluzuge,
Aneb klekot čápa, audnj
Žádané kdy zwěstuge.

Wšak ty tam wod kogné šumy,
Ptactwa hwizd a zpěw a dumy,
Kdy držjm gi w náručj,
Tlukot srdce přehlučj.

»Sám gsi swědčil, gak zaclánj
Slowo lásce, pěwče můg!
Giž budaucně o wyznánj
Mých citů nenastupug.

Mezi blahem, báznj, taubau
W střjdánj neskončeném
Přeg swé djwce lhůtu dlauhau
Na tom mjstě zwýšeném.

Zney wěrnosti známky gisté,
A mé stihnuw ohně čisté
Srdcem, duchem, pamětj,
Tau ge měg pod pečetj.«

To dořekši ruče wila
Kol mne rámě labutj,
Ragskau slast má duše čila
Z dwau rubjnů přilnutj.

Wjm giž, nektaru lahodně
Chutnagj gak prameny;
Wjm, éthernj bezeškodně
Gak se pigj plameny.

Ale diw-li, w pjli nowé
Zmámenj že padli rtowé
Sněžných ňáder na wnady
Hledagjce ochlady.

Na pahorku tam přede mnau
Pod dubem kdy stanula,
W záři večernj tagemnau
Lepotau kdy planula;

Laskawý pak k této pýři
Z oka blesk kdy zaswjtil:
Gaký obraz tu, maljři,
Zrak twûg byl by pochytil!

To však ňader ostkwjwané,
Spěšným chodem rozehrané
Wytknaut' lehké wlněnj —
S to nenj twé uměnj.

Tudy půgde — w tomto mjstě
Hauštinau se obtočjm;
Do sadu dnes přigde gistě —
Ztad gj w náruč vyskočjm.

Hle, klobauček tam se hmitá,
Wise na kři růžowém!
Oč že čjhá na mne skryta
W altánečku korowém.

Mám tě, mám tě, drabý ptáčku!
Takto gen na schowáwačku
W newystižném auschranj
Hragj zamilowanj.

Negen ljbé, leč i zpěwné
Sny blažj mě we spanj:
Diwno-liž, že w lehkokrewné
Pauštjm se i ljtánj?

Gaký let! do kwětných wjrů
Kdy stržen se potopjm,
A zas haupawých zefyrů
Na křjdlech se powzchopjm!

Štěstj! sny ty stále přeg mi,
A bdjcjmu zachowey mi
Zpěwodárnau zheyřilost,
Lásky sladkau podpilost!

I to sobě vážjm mnoho,
 Tak žitj že anděl přál,
 Až i města do gednoho
 Byt náš zemský uchystal.

Ale wjce, osudowé,
 Za to gá welebjm wás,
 Djkami že swými zowe
 Holubičj národ nás.

Bůh mi swědek! byť by zcela
 Wtipem, wděkem, krásau těla
 Rownala se bohyni,
 Nekochal bych Němkyni.

XXVI.

Dobrau noc — a než se wjček
Dotkne gitro růžowé,
Wkauzlete se we twûg snjček
Sami lásky bůžkowé.

Bljž se tulte lychotiwě,
Tropte žerty, swéwole:
A wšak aukladně a lsiwě
Křjdlaté-li pachole

Kdesi čjhagje we hauštj
Šjp po twém srděčku pauštj,
Tu woley mě na pomoc,
Má milenko, dobrau noc!

Málo stesků gá si všjmám
Na zlé boge Milkowy;
Ano geho rád přigjmám
Žezla moc i okowy.

Bolnau sice wpauštj ranau —
Ale slast a lahodu;
Milým podrobenstwjm planau
Nahražuge swobodu.

A co wěc gest podiwněgšj,
A co diw neslýchaněgšj:
Upiat zlatým řetězem
Zůstávám přede wjtězem.

Znám gi — srdci ku příkoře
Z řeči wazbau ztžžené,
Ze slzy té, z lásky, hoře,
Z prosby, čáky smjšené ;

Znám gi — ne z těch gindy wraucjch,
W počtu gak sbor hwězdiček,
Ale z těchto na rtech mraucjch
Chwěgjcjch se hubiček ;

Znám gi z ruky potisknutj,
Z poslednjho powzdychnutj
Neswobodnau swobodu,
Trapnau dobu rozchodu.

Žehnám wás, wy stráně známé,
Břehy tiché Otawy,
Tebe, dětswj mého chráme,
Wás zlatých dnů zábawy!

S bohem bud', ty sjdlo skrowné,
Kde mi twář se zastkwěla
W milostnosti newýslovné
Wtěleného anděla!

K tobě tyto city wřelé,
Naděge swé, tužby, žele
Odesjlám k posledu
W gednom geště pohledu.

Wčera geště — ó gak mjle!
W pokogjku přehezkém
Tráwili gsme blahé chwjle
S lehkým bázně přjměskem.

Dnes ty tam ta mjsta gasná
Widjš aspoň před sebau,
An zde tma a tauha strastná
Obklopuge mysl mau.

Let genž seděl tři tisjce
W holých pauštjch, a snad wjce,
Slow neyzbaweněgšj běs
Whostil se mi w duši dnes.

Po dnech rozkoše, má drahá,
Gakau mně gsi štědřila,
Gest milá mi gindy Praha
Pusta, chladna, nemila.

Mé podobno nenj bděnj
Smrti ani žiwotu ;
W bauři srdce trá mé sněnj,
Trá i městském we hřmotu.

A mocj-li Milka zlého
Duše někdy z hlubokého
Omraku se wzychyge,
Hned k swým rágům putuge.

Wšudy ljčko twoge swjtá
Na mé mysli zkauzlené;
Uchu znj a oko čjtá
Wšudy gmě twé slawené.

Tam twá očka na mne hragj
Z hustotkaných wětwiček,
Zde twá ústa ke mně plagj
Se kře wabných růžiček.

Twé pak, kudy kráčjm, we dne
Po záhoncjch gméno medné
Skládám mezi kwjtkami,
W noci mezi hwězdami.

Za ty myrty newadnaucj,
Za ty růže, lilie,
W ragském srdci twém kwětaucj,
Má milostná Marie!

Z nichžto přeljbezná wane
Wůně, slast a čerstwota,
Z nichž i gasná záře plane
Do tmy mého žiwota:—

Za tu hognost blahých kwětů
Z řjše netělesných swětů
Gakauž tobě w záměnu
Lze mi dáti odměnu?

Z oněch wěkosnubných wěnců,
Gimiž Musy ljbezné
Swých okrašlugj milenců
Druhdy skráně wjtězné,

W této lásky plné době,
Zpěwnau dráhu wywoliw,
Přál i gá bych gedem sobě—
Sobě? ne, ó nikoliw!

Drahá! gen když wina twými
Kadeřemi se hustými
Twé by čelo ozdobil,
Mně radost by působil.

Hled na hustých stromů řady
Hlubšj city budjwá,
Mnjm-li, pod večer že tady
Dwé milenců chodjwá.

Swětěgšjho u lesjčka
Kaple widu nabyła,
Tam, co tušjm, dvě srdýčka
Že se někdy laučila.

Aniž sám gsem čárné moci
Letnj znal mėsjčné noci,
Než gsem bděl gi s mau milau
Holubinkau spanilau.

Nikdý růže neybohatšj
W tolikých se nestkwěla
Listech, má co přeneysladšj
Ke mně gich odprávěla.

Milé tahy djwěj ruky,
Genž se na mne směgete,
W žiwé se proměňte zwuky,
Do nebe mě wztrhnete!

Kam ta žádost? — W oku čtená
Tagnost, a zde poodstřená,
Z úst-li by se praudila,
Swých by kauzel pozbyla.

Mračné doby, smutné chwjle,
Wás mnoho si newšjmám ;
Ba i chmúry vaše mjle
Z rukau lásky přigjmám :

Mysle si, že wždy nebýwá
Samo nebe bez mraků,
Krásněgi že vycházejwá
Z černých slunce oblaků.

Tak i přiwitý do wěnce
K gasné růži a pomněnce
Mnohý kwjtek temněgšj
Činj pohled ljběgšj.

Gak gen milé we ozdobách
Pokáže se podletj,
Na sta kwjtků w malých dobách
Gedna wčelka obletj.

Mých však k gedinému kwětu
Myšlének a tauženj
Rog se honj w bystrém letu
Z rána až do zasněnj.

Ó, kde tolikeré sklady
Sladkosti a gemné wnady
Nabraly se w newinném
Kwjtku gednom gediném!

(8 prstenů.)

Sám se z města druhdy laudjm
W pole s prwnj dennicj,
Po lesjch a pauštjch blaudjm
Na rameně s ručnicj.

Přes wrchole zrak můg stjhá
Spád kořisti pernaté,
Aneb pjlm, kam ubjhá
Zvěř do skryše skalnaté.

Zvěř ubjhá — ach, a manj
Bezcestjm se žene za nj
Lowec Milkem raněný,
Osudem zlým honěný.

Zas widjm wás na doběrku,
Luk a hágû okrasy!
Zbawen sad giž garych šperkû
Podzimnjmi nečasy.

Po dřewech gen plápolagj
Barwy žluté, růžowé:
Či někdegšjch kwětin hragj
We wětwjch to duchowé?

Dnowé krásnj slasti čisté,
Dnowé kwětnj, tak i wy gste
Zmizli, a gen w záletj
Stkwjte se mé paměti!

(S prstenem.)

Což nad lásku lze mi dáti?
Dárek lásce ku podobě;
Což si nad to geště přáti?
Buď k památce milé tobě!

Dárek lásce ku podobě,
Sladké djetě, w kruhu věčném
Buď k památce milé tobě,
W twém-li dárce srdci wděčném.

Sladké djetě! w kruhu věčném
Což nad lásku lze mi dáti?
W twém-li dárce srdci wděčném,
Což si nad to geště přáti?

XLII.

(.mnoholetý 2)

Ono w swětě neyluzněgšj,
Neymilegšj srděčko,
Ó že pro mne neypěkněgšj
Schystalo kdy mjstečko!

Či k blahosti, či mně k želu
Běh ten časů dospjwá?
Nač mi sudba při andělu
Mračnau propašť odkrýwá?

Čemu, štěstj, sněným wjnem
A chutných owocj stjnem
Ústa šáljš zháralé?
Znám twé muky, Tantale!

Sproštěn buď i ty žaláře,
Medohlasý ptáčku můg !
Wjtey w hágch rannj záře,
Swoboda tě oblažug.

Sám we pautech — přál bych, celý
By we zwůli plynul swět;
S bohem, ptáčku, u weselj
W blažšj krag nachyl swůg let.

Tam k opomněnkowanému
Putug břehu Otawskému,
Tam gj pozdrawenj wzdey,
Ginde krásu gegj pěj.

Mhly podzimnj bránj zraku
Twáři nebes wjtati;
Nelze duši w truchlém mraku
Pstře a gasně zkwjtati.

Ó by oči mé na ljce
Růžné gegj patřily,
A čarowné ony swjce
Smutné temno spudily!

Zře ty zoře a lazury
Wěčně neptal bych se, chmúry
W mále-li či we mnoze
Strau se tam po obloze.

I twá, hudbo! mému sluchu

Žádaucj kdys potrawa

W sobě zhřjženému duchu

Přjkrj se co otrawa.

Praudem twým nech plesně plowá,

Kdo dobyl se z tjhoty:

Wjtey, harfo eolowa,

Družko tiché samoty!

Neskončené, neurčité

Zwuky twé, s mau láskau slité,

Srdce mé, kdy zabolj,

Kogným šeptem chlácholj.

Ušla šjpu, w stjnech hustých
Laň nalezši ochrany;
Druhý den po hwozdech pustých
Blaudj Oldřich s dwořany.

Až tu šumným nad potokem
Stan milostné Boženy;
Plachým zřj po lowcjch okem —
Twáře gegj zarděny.

Knjže wece: Powěz cestu,
Dcero česká, odtud k městu!
Srdce ale: Milko má,
W rág twůg kudy sem? se ptá.

Nad horami gedwa pučj
Den z rannj se záplawy,
Bystrým cwálem temně zwučj
Auwal české daubrawy.

An wraný kůň hrawau pjlj
K niwám zlatým uletá,
S peřjm čepky záwog bjly
Mjle wzduchem třepetá.

»Ay to při twém aučastnictwj
Slawné mých dědůw dědictwj!«
Tak, gi k srdci popřižaw,
Dj k Judytě Břetislaw.

Mjsta w komnatě swé hezké
Popřeg těmto obrazům,
Těmto milým staročeské
Wraucj lásky důkazům.

Druhdy při zwuku bokálů
Gak twé oči zářily,
Našich knížat, našich králů
Sláwu když gsme slawili!

Bud'— gak z dálky w šeru luny
Znjwagj kdys sladké struny —
I gegich rozwraucněnj
K drahému ti pomněnj!

Gindy mě za dlauhé chwjle
Swáděná do okliček
Mjle bawj hrawá pjle
Medoběrných wčeliček.

Stjhage wás mezi kwjtjm
W skryši tam kaljškové,
Blaženost garých dnů cjtjm
S wámi, autlj twůrkowé!

Cjtjm gi, co k sobě laudj,
W smutku sladj, w plesu traudj
Wšecky moge myšlěny
Andělské dvě pomněny.

Ač na mysli mé se mjhá
Dlauhý gen o tobě sen,
Krátký přede walem ubjhá
Každý mi při tobě den.

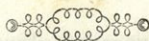
Wzdechy, slowa, zpěw, hubička,
Wše mžikem to uplýwá:
Báseň, diw-li, že kratičká
Z mé wždy lásky wyspjwá?

Snad, osud až ukrotjme,
W paupěti co geště dříjme,
Zkwětlé, drabá, naděgi
Delšj pjsně zapěgi.

ODDJL DRUHÝ.

Překrásné gsau w tom parku lásky
Besjdky, chrámky i procházky,
Slawjk kde stále kлокotá:

Leč, žel! i sem se tauha plichtj,
A sama láska zase dychtj
Gen dál do polj žiwota.

Srdcem chladným, umem suchým
Za prawdau se sháněge,
Uslyšš gen šumem hluchým
Znjti wždy swé kročege.

Wiz ty diwné tworstwa switky!
I w tichém snu dokola
Wše do neywnitřněgšj nitky
Bdj a wře a plápolá.

Wšude prawdy pramen stkwaucej
Rozlitý gen láskau wraucj
A twým žezlem, básněnj!
W podobu se proměnj.

Čj pronikne ducha sija
Tebe, matko přírodo,
Wznik a skon kde twého djla,
Zzákoněná swobodo!

Stále stawjš, stále bořjš
Pod tagnými přjkrowy;
Wěčně swětjš, wěčně tworjš,
A wždy práce hotowy.

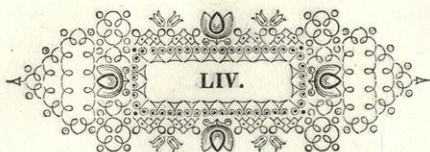
Co mi šepce Musa sladce,
Powjm krátce k té pohádce:
Předně hmota gest a duch,
Mrtwá tjže, žiwý ruch.

Hmota sama na dvě poly
Nesmjrné se prostřela,
Ze směšičné hrozně zmoly
Do swětů kdy wywřela.

Část ta gedna *twrdost* slowe,
Zpurná gegj prawice;
Lehčjm křjdlem wůkol plowe
Měkkost — gegj lewice.

Obě ony trau se, kořj,
K sobě lnau, a zas se mořj
Přepodiwným přeludem,
Božské moci popudem.

Přjmé čáry, hrany, hroty,
K točnám liché mjřenj
Gsau soběcké twrdé hmoty
Neomylná znamenj.

Ta kde swémocněgi wládne,
Twářnost pauště běře swět;
Z nj newzniknau plody žádne,
Holý krystal gegj kwět.

W řjši dlauhé bez okrsku
Nelze ducha ni paprsku
Laskawě se wtěliti,
K úkaznosti čeliti.

Leč i hmota prostě měkká
W mrtwu věčném šamotá,
Neplodné i gj se leká
Blahá giskra žiwota.

Z kruhů we kruhy se točj
Duté gegj obwody,
Odpor čigjc rozdiwočj
Se na lůně přírody.

Tak bezmezným klame ruchem,
Gak by walným žila duchem,
An předc nikde ze středu
Nehýbe se ku předu.

Čjm pak hmota odstupuge
Dále do swých stežegj,
Mařj, dusj, žže a truge
Střednj žiwot mstiwěgi.

By pak wjce nepogala
W náruč swěty stará noc,
Gednu druhau upautala
K bezškodenstwj vyššj moc.

A hle, gedy w soli chutné!
Hle wzduch — plyny duchormutné!
I ta k twému pohledu
Rozlitá rtuť na ledu!

W přeg, když njzký zisk dotýká
Hor samých se kořenů,
A své srdce w háw obljká
Z rud drabých a kamenů.

Ty, stkwělegšj syn gsa řjše,
Zbořeništěm těchto skal
W Pracug snažně gen do výše
K čelu hory dál a dál.

Kol tebe se zdrawý haupá
Wzduch, an oko twé se kaupá
Z W stříbrogasném we moku
Z Gezer tam a potoků.

LVIII.

Ayhle, gak se s výšin, z hlaubj
Suge látka dwogliká,
Giž se pogj, stýká, snaubj,
Měkkost twrdost proniká.

A dle mjry, gak tu která
Panj gest neb posluhau,
A dle stupňů, gak se wzpěrá
Mocj gedna nad druhau:

Duch po témž se zgjmá, plage,
Tisjcerem tkanin hrage;
Rostůw auže, wolněgi
Twary se wywjgegj.

W trávě, mechu, w palmy wchytu
Prwnj zřegmě zdoruge, W
Druhá w hauby njzkém bytu.
Přewahu swau osnuge. W

Chceš-li zřjti gadrnějšj
Wespolek gich ugatost,
Wiz tu štjhlau a čilejšj
Pňû a stebel kulatost.

Leč i takto gewjc snahy
Obě zhostiti se wáhy
Z twrda listjm šewelj,
Z měkka w gehly wystřelj.

A giž twar gaky se zračj
W lupenech a we kmenu,
Týž se opět w kwětu značj,
W owoci a semenu.

Nežli w půwodnj se stránky
Rozptýlj ta dwogice,
Gaké péče, gaké schránky
Pro milé swé dědice!

Takto druh, co druh, památku
Bytj swého beze zmatku
Horlj ze swé postati
K dalným wěkům pošlati.

Zemi w raucho smaraǵdowé

Oděl časů rozměrce:

Pogďme, drahá! zjrat nowé

Luk a zahrad koberce.

Tam w oblauky sláwy pnau se

Hwozdy, háge, křowiny;

Zde w oltáře wonné dmau se

Něžné djtky Flořiny.

Kdo se béřeš w tyto chrámy,

Zbožně patř na diwy s námi

Čistým okem člowěčjm,

A ne smyslem zwjřecjm.

Stoge, wděčný smyslolude!

Nad twé krásy pramenem,
Mysljm: Růže! gakž to bude
S owocem a semenem?

Twé nesmjrné rozwinutj
Gim přineslo úbytek;
Swět nad twými kauzly šutj,
Ceně hmotný užitek.

»W sobě chowám zisk a chlaubu,
Má gak máti; w každém raubu
Sazeném, kdy káže čas,
Žigi dál a kwětu zas.«

Swěta duše-li se šjřj
Po rostlinné osnowě
Tichým letem: walným wjřj
Praudem w zwjřat budowě.

Tam igeden wždy žiwot stogj,
Ač přewabně rozkwjtá;
Zde družj se dwogj, trogj —
A se diwně propljtá.

Tam od zwuku k melodijm,
Zde z akkordu k harmonijm
Až do plné lahody
Neskončené přechody!

Neyprw k hýbánj se nese

Každé wjcežiwotj,

Mocnau přjrodau-li kde se

W gedno tělo sgednotj.

Práwa toho proč we wěnci

Žiwočichů nedělj

Polypi a bezečlenci

K pohybům nedospělj?

Mjru hnutj, krmu, čitj

Rozdjl hmoty, čjslo žitj

Klade každém při twoře

W božj welké oboře.

Gak djš? duch že hmotu těla
Po swé moci uwězil?
Newěřjm ti, mistře, zcela;
Druh gen druha obmezil.

Mnjm, twé widy že z osobna
Newanau k nerodčatům;
Geštěť lwjčata podobna
W prwnjch dnech gsau gehňatům.

Ale z wáhy wětšj, menšj —
Wyšlé audy tužšj, tenšj
Kážj duchu širokost,
Krotkost nebo diwokost.

Člowěk — neywywinutěgšj

Dwogné hmoty wýprawa!

Člowěk — neyproniknutěgšj

Mnohožitjm saustawa!

K rozgjmánjm se odkrýwá

Newyważná studnice

Nad obihem, gegž prochwjwá

Wolná ducha letice.

Ani bohem, ani molem,

Gak ho křtj we šprýmu holém,

Stkwělook ten nebud' zwán,

Ale tworstwa wšeho pán.

Čára ta a kruh prwotnj
: Čjm gest wjce seslaben,
Tjm i twora byt žiwotnj
Wýše býwá postawen.

Předc i neywyššjm prodjwá
Hrot se někde z oblíny :
Gsau kly, rohy, drápy, hřjwa,
Šupiny a bodliny.

Člowěče, hle, gen při tobě
Sličná forma w blahé době
Zewnitřně se rozwjg
Pěknau wlny linij.

Tak zde psán týž zákon stogj
Nad mým i twým pobytem:
Z měkkosti se k twrdu strogj
Hmota s prwnjm úswitem.

W rownowáze o poledne
Twar a sjly trwagj;
A když swětlo dennj bledne,
S drsnau tjžj klesagj.

Po poslednjm dnů těch kroku
K tomu bez konce že roku
W giných swětech dospěgi,
Wěřjm w sladké naděgi.

Kamž ta cesta se prostjrá?
Gsau to mamu působy?
Má i w sobě duše zjrá
Tyž, leč vyššj, obdoby.

Obraznost si orljm pérem
Kruhem prostor odmyká,
Anto rozum rovným směrem
Wšude k gádru proniká.

K stářj on, a ona k mládi
Wlnawé winau se rádi;
Prawý žiwot zazwučj,
Kdy padau si w náručj.

Darmo! slova nepostihnau
Tušenj a průswity,
Gešto bleskem kdys se mihnau
Přes ty šeré záwity.

Děsj nesměrnost a mýlj
Gednoty mě tu i tam:
Kdož pochybnost mi rozptýlj
O tom: odkud, proč a kam?

Toť ten uzel, že neznámo,
Z diamantů Pán gak tamo
Přede přjzi paprsků
Do všech swěta okrsků.

Ty-li tagnost tu odkryl bys,
Gak swět twořil Hospodin:
Ne ten prachu twor, a byl bys
Geho Slowo, gehu Syn.

Skrýš ta však tě nerozpáčeg,
Abrž, kudy přál tworec,
Gasným pod nebem roztáčeg
Zdrawých smyslů práporec.

Čas a prostora čjm stále
Zkrášlugj se k božj chvále,
To-li z částky pochyťš,
Dost swau tauhu nasyťš.

Tworčj giskra až se wznjtj
Sama, nikdý nečekey;
Ni po ragském zrak twŭg kwjtj
Bez aučelu netěkey.

Wjce ohni, nežli ledu
W autlých nádrech mjsto přeg,
A co dobré, z toho středu
Zúrodněné dál podey.

Za ctnost odplaty nežádey,
Za kořist celau pokládey,
Twŭg-li šlechtj zemský byt
Mrawnj shoda, krasocit.

Ty-li pĕgeš srdce swého
Neb swých bratrĭj hosanna!
Přĭklad z obloholetného
Wezmi sobĕ skřiwana.

Wýše se a wýše nesa
Před zřitelem rozwinug
Let swŭg, a naň zwuky třesa
Za sebau mu pokynug.

W hauštĭ ale po slawjku
Sebe-li umjš, básnjku,
Skrýti a w se staupiti,
Wjce budeš kauzliti.

S bohem, slunce! noc měsčná
 Wábj zpěwné na lowy;
 Tagemná a čaroljčná
 Noc to, gak sny wěštcowy!

Ticho žiwné gen přerýwal
 Slawjk taužným nadšenjm,
 A k úswitu se rozljwal
 Hlas křepelčin osenj.

Ach! giž chleba syn se budj
 W kalném městě, a se trudj
 Ukogit' swých péčj hlad:
 Wjtey, slunce! — gá gdu'spat.

Tamo rúže kde newadlé

Se u věčném gitru rdj,

A na wod žiwých zrcadle

Děl božjch se záře stkwj;

K hwězdám duch kde nešen býwá

Na perutech orličjch;

Kde w akkordech se rozplýwá

Wjce nežli slawičjch:

Host i gá w té negsa řjši

Z twých zdrojů plnjwám čjši

W bugarosti mladické,

Krásné žitj básnické!

Kdy tichá wlažička šustj
Mezi listj zmlazené;
Klasowé kdy wedau hustj
Šepty wjnjm zbuzené;

Wlna za wlnau kdy šplauná
Dmaucjm se po gezeru;
We stromech kdy wjtr šaumá
O podzimnjm večeru:

W hod tu srdci milownému
Plésati ke taktu twému,
Plná ladu, neshody,
Diwná hudbo přjrody!

Snů mých sjdlo nad prameny
Pod skalami w ořešj,
Nade mnau kde duby, kleny
Tkagj stinné přjstřešj!

Ticho šjře kdy ukládá
Do wzdušných se wrcholj,
Bázliw sám se den prokrádá
Přes hory a audolj.

Slawné ticho! — bližšjm, bližšjn
Šumem nad hlawau giž slyšjm
Twé to, čase, plynutj
W sladkém duše zasnutj!

Ztráwiw den we trýzni stálé
Spěchám s klidným večerem
Ku potoku, genž po skále
Stkwj se luny pod šerem.

Zrak owlhlý tu se hřjžj
Do wln šumných pobludu,
Mysl teskná w tom se zhljžj
Zrcadle mých osudů.

Diwný úkaz ! praudy chladné
Tam metagj giskry ladné,
A zde plynau z plamene
Slzy s tauhau smjšené.

Giž we wjsce mezi bory
Swatwečer se odzwonil,
A přes obrůžené hory
Letnj den se překlonil.

Gak zlatý šjtj bohatýra
Luna plá we blankytu:
Wlig, ó duše všehomjra,
Lad i mého do citu.

Ztiš ty wlny w pláni hladkau,
Dey, by přjtomnost twau sladkau
Srdce moge poznalo,
W sauzwuku twém plésalo.

Ať si gak chce moře zmjtá
Člunek mého žiwota,
Ať ho stjhá bauře ljtá,
Žiwlů wztek a mrákota :

Směle Bohem uloženau
Podnikage výprawu
Spěchám dušj nezhroženau
K blaženému přjstawu.

Zgasňugjce černé noci
We trjhwězdj tagné moci
Nade mnau se wznášegj,
Wjra, láska s naděgj.

Truchlosladký cit owládá
Weskrze mau útrobu,
Kdykoliw zřjm, že se skládá
Děwa sličná do hrobu.

Gednu znal gsem! — slzy hogné
Tekly pro ni přes lje;
Dáwno spanj spj pokogné
U swaté tam Trogice!

Blaze tobě! An w té marné
Herně tratj wše, co stárne,
Panny shaslé za sto let
Geště se zpomjná kwět.

Ó mladosti, ó mladosti!
Blahotworná bohyně!
Ze všech neymilegšj hosti
Na žiwota bystřině!

Anto půwab ze twých rágů
Mau milenku obletá,
Každau dobau na sta mágů
Na mé mysli rozkwetá.

Slawte ale samy tebe
Růžové rty, sličná Hebe!
Za garau tu úrodu
Danau mému národu.

S námi štěstj nech zahrálo
Na pány neb posluhy,
K činům přede každému přálo
Dosti wolné okruhy.

Nepaměti do propasti
Klesne pustý darmochléb:
Blah, kdo pěstowal swé vlasti
Gednu růži, gedem štěp!

Komu los wšak méně stkwaucj
Padl, aspoň pro budaucj
Pautnjky a pautnice
Urownáwey silnice.

LEONOWI
HRAB. z THUNU a HOHENŠTEYNA.

K rodu Twému úctau weden,
A gak srdcem weleno,
Kladu z růže ljstek gedem
Twé libostné pod gmeno.

Wděčněgi by mohla pláti
Wšecka w kráse zářiwé,
Na týž ljstek dowol psáti
Geště slowo prawdiwé:

»Wlast že milugeš, to wjme,
Proto slušně Tebe ctjme;
Že pak sám gsi gegj čest,
Podnět našj lásky gest.»

DO PAMÁTNJKU J. W.

Gménem twým by wěky dlahé
Hřměly i rod všeliký,
Neležj w twé snaze pauhé,
Dar to božstwa weliký!

Aniž to, by hlučnau traubau
Zněla powěšť o tobě,
Že gsi kmene swého chlaubau,
Skutky twé mu k ozdobě.

W tom však vlastnj wůle dĵlu
Každému dal tworce sĵlu,
Býti ke cti rodině,
Ke blahu swé dědině.

Bez trogj mi nelze tužby

Žjti zemi na celé:

Bez twé blahotworné družby,

Tagemnjče duše mé!

Pak tebau, má djwko hezká,

Wznjcených bez plápolů;

Ani bez twých, mluwo česká,

Čaroděgných hlaholů.

S wámi rozkoš neyčistějšj

Chutnám, bez wás neysmutnějšj

Wšude nosjm okowy,

Tři we srdci hřbitowy.

Potem, krwj swatá země!
Matko mužů welikých!
Diw hle! geště žige plémě
Twé po bauřjch tolikých!

Měst twých aučel býwal sláwy
Domknauti se výšiny;
A co wes — to bystré hlawy,
A co hrad — to hrdiny.

Nuž, té pozasuté sopky
Swau pochodnj tagné kobky
Nám, Palacký! oswěcug,
Dáwnj lásku rozněcug.

Žel té růže, bez slawjka
W sadě která odkwetla,
Žel i krásy, bez básnjka
Genž od země odlétla!

I nechwáljm předků časy
K prawé kráse nečilých,
Ztřeštěnými za mamlasy
Po blyskotkách zblaudilých.

Gich nebeské: »Wšecka sláwa,
Wšecka krása — polnj tráwa!«
Syny, málo chybělo,
K čertu že neodpělo.

Tebe rozum, čisté lidstwj
Hágj, prawdo, na wěky,
I kde zištnost a pokrytstwj
Raubj hnusné záseky.

Sám twûg pohled — gak Medusy
Hadochwěgné čupřiny —
Sype blesk a mraky hrůzy
Na bezectné zlosyny.

Oblig zářj swau nebeskau
Opět každau duši českau,
Nech tě ctj za bohyni
W swé domácj swatyni!

»Gakéž kauzlo tě wodjwá
Drsnau cestau žiwota,
Twau že mysl nepokrywá
Nikdý smutku mrákota?«

Střjdmost, bratře, která sladce
S mým se bytem přátelj;
Pak nekwapná, stálá práce —
Ty mau duši weselj.

Těma chráněn, pod nos luskám
Wšem padauchům, klada k truskám
Nádhernost palácowau
I radost bublinkowau.

Um swûg těmi baw caparty,
Měr kdo vyššjch netušj;
Hřička w kaule, šachy, karty
Neyméň muži přjslušj.

Wtipnau hru nehrá-liž dosti
Čas s tebau — ten mocný pán?
Čacký pán! genuž k radosti
Býwá, byl-li obehrán.

Wyhráw ale sám, gak smeti
Wykljzj ty staré děti
Newědaucj, proč zde gsau,
Ani proč se swěta gdau.

Ne horaucnost powalečná
Zgedná duchu potrawu:
Práce tichá a společná
Zjiská vlasti oslawu.

Gedno-liby zrnko zdrawé
Každý w půdu položil,
Brzo by, můg Krasoslawe!
Dwůr se pustý ostožil.

Kdo však marnau chlaubau prášj,
Koše plew na trh wynášj,
Wjtr času odwěge
Geg i gehu naděge.

Bugný oř gest mluwa naše
Ušlechtilé úrody,
Bezmezjm se taulá plaše,
Gak syn drahé swobody.

Hlawu pyšně na wzduch sázj,
Z oěj šlehá blesk a blesk,
Z nozder dým a giskry házj,
Pleť po něm — hedbáwný lesk.

A kdy letj, geho hřjwa
S praudem wětrů hrawě splýwá;
Kdy však zwolna harcuge,
— Řeckým taktem tancuge.

Pak-li na něm gedě w okol
Mistr swého uměnj,
Wedě si co gasný sokol,
Milé na ně wzezřenj!

Leč běda, kdy hrdotupě
Geg kdo tiskne k rozmachu:
Náš ho bystrák ku potupě
Brzo složj do prachu.

Tak i do saustawné káry
Po německu gehó žáry
Wěčně wěkûw newprawjš:
Marně, brachu, swéhlawjš! —

Sázj-liž kdo hned ze země
W zlato drahé kameny?
Gistě teprw, až gsau gemně
Zbraušeny a zhlazeny!

Klenotnjče! tak ty předně
Sličně staw ge do řady;
Mistře! vylož nám auhledně
Umu swého poklady.

Gazyk tak cti gako vědu,
Přidey z něho soli, medu,
Chceš-li, by nám chutnala,
Užitek stý vydala.

Zda powděčnost, aneb zlost-li

Hnula by se w srdci twém,

Kdyby widěl — aby rostly! —

Kdes na skřipci vědeckém

Rozpjnati audy zdravé? —

Zlý by věru byl to ljk!

Nemá obr krásy pravé

Rowně gako trpasljk.

A gak tělo pěkné, čisté,

Má i gazyk meze gisté:

Na to, Ammerlingu můg,

S pany bratry pamatug!

Milý! oswětau netrap si
Rozum a gim swědomj!
Tent má swětla plné kapsy,
Onoho až w nose čpj.

Lépe se to po tmě modlj,
Nech to zbožj křesacj;
Činjt welké nepohodlj
Welká illuminacj.

Každý rád si w stjnu howj;
Každý rybař tobě powj:
Čjm gsau wody kalněgšj,
Tjm gsau lowy walněgšj.

Wrah starý ten pásma lichot
Nech gen dále osnuge;
Z končin swěta gih a východ
Welikau mzdu hotuge!

Odonud hle! hwězda swjtj,
Hwězda lásky wjtaná;
Tam se i pochodně wznjtj
K swatbě giž uchystaná.

Odtud, z našj sláwy sjdla,
Potrau mračna bleskokřjdlá
Lidožerné modly chrám;
Odtud wzegde slunce nám.

»Nad řekami Babylona —«
Pěg ten zpěw mi, družko má!
Spadne s duše mračná clona,
W důvěře se rozplesá.

Nad řekami Babylona
W hoři naše plémě dlj;
Gak prorocká harfa ona,
Tak i naše temně znj.

Bjdná dcero Babylona!
Ayhle, pomoc ze Siona
Giž se blížj, mocný twau
Odměnj ti odměnau.

K druhu, družce, k rodu, vlasti
Stálost giž mi odměnau;
Při wšj giné práci, slasti
Rád blažjm se proměna.

Wždy ni tebe zřjti w zlatě
Nechci, zpěwu bohyně!
Wjtey stále w giném šatě,
Druhdy třeba w ličině.

Snů mých wděčná strogce — nuže !
Řku i tobě: s bohem, růže!
Tauha wede do giných
Záhonůw mě kwětiných.

